

KARTA PRZEDMIOTU

Cykl kształcenia od roku akademickiego:

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Wielokulturowość w literaturze polskiej XIX i XX w.
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Multiculturalism of Polish literature of the 19th and 20th centuries.
Kierunek studiów	Filologia polska
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I stopień
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	literaturoznawstwo
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu	dr Monika Szablowska-Zaremba
------------------------	------------------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład			2
konwersatorium	30	III	
ćwiczenia			
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	Brak
-------------------	------

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1. przedstawienie podstawowe aspekty związane z wielokulturowością w literaturze polskiej
C2. odczytywanie kulturowych aspektów dzieł wybranych pisarzy polskich i scharakteryzowanie ich twórczość
C3. zapoznanie uczestników z problematyką relacji między przestrzenią geograficzną (miejsmem) a kulturą, literaturą oraz sposobami ich ujmowania.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student rozumie znaczenie zagadnienie wielokulturowości w literaturze polskiej XIX i XX w., rozróżnia podstawowe pojęcia naukowe związane z tym zjawiskiem literackim.	K_W01
W_02	Student rozpoznaje i charakteryzuje twórczość konkretnych pisarzy polskich ze względu na zawarte w niej aspekty wielokulturowe.	K_W02
W_03	Student rozpoznaje konkretne dzieła literackie przypisując je do odpowiednich aspektów związanych z wielokulturowością.	K_W03
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student przyporządkowuje do odpowiednich grup dzieła literackie umieszczając je w procesie rozwoju literatury polskiej XIX i XX w.	K_U01
U_02	Student samodzielnie wskazuje na dzieła literackie zawierające w sobie problematykę związaną z wielokulturowością wynikającą np. z wyznania (judaizm, protestantyzm, prawosławie) czy przynależność narodową (Żyd, Niemiec, Rosjanin, Ukraińiec).	K_U03
U_03	Student stosuje narzędzia służące interpretacji i analizie dzieła literackiego korzystając m.in. z metodologii badań literackiej czy kulturowych.	K_U04
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student jest odpowiedzialny za samodzielnie formułowane sądy dotyczące twórców i dzieł literackich w odniesieniu do zagadnienia wielokulturowości w literaturze polskiej.	K_K01
K_02	Student dba o szacunek wobec innej kultury, daje przykład swoją postawą jak ważne z omawianym aspektem są postawy	K_K06

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozróżnienie pojęć wielokulturowość w literaturze a wielokulturowa literatura. 2. Specyfika dzieł literackich tworzonych przez pisarzy polskich o różnym pochodzeniu narodowym, etnicznych lub wyznaniowym. 3. Bloki tematyczne: <ol style="list-style-type: none"> a/ postaci, zdarzenia, tematy m.in. żydowskie, ukraińskie, cygańskie, niemieckie i rosyjskie. b/ odwołanie do konkretnych utworów kanonicznych takich twórców z XIX w. jak np. Bolesław Prus, Eliza Orzeszkowa, Klemens Junosza Szaniawski, c/ odwołanie się do twórców XX w.: Debora Vogel, Zuzanna Ginczanka, Henryk Grynberg, Ida Fink, Włodzimierz Odojewski, Tadeusz Konwicki, Jerzy Pilch, Jerzy Ficowski, G. Herling-Grudziński.
--

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Wykład konwersatoryjny	obserwacja	Lista obecności
W_02	Wykład konwersatoryjny	obserwacja	Lista obecności
W_03	Wykład konwersatoryjny	obserwacja	Lista obecności
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Ćwiczenia praktyczne	Projekt 1 i 2	zapisane zadania/ zapisana prezentacja multimedialna
U_02	Ćwiczenia praktyczne	Projekt 1 i 2	zapisane zadania/ zapisana prezentacja multimedialna
U_03	Prezentacja	Projekt 2	zapisana prezentacja multimedialna
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	dyskusja	obserwacja	zapisana prezentacja multimedialna
K_02	dyskusja	obserwacja	zapisana prezentacja multimedialna

VI. Kryteria oceny, wagi...

- 35% pozytywna ocena z zaliczenia projektu 1
- 35% pozytywna ocena z zaliczenia projektu 2
- 20% aktywność na zajęciach
- 10% obecność na zajęciach [dopuszczalne dwie nieobecności]

Kryteria oceny

- Ocena bardzo dobra 100% - 91%
- Ocena dobra 90% - 71%
- Ocena dostateczna 70% - 55%
- Ocena niedostateczna równe lub mniejsze 54%

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	30

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
<p>E. Orzeszkowa, <i>Mirtala</i>, Warszawa 1950.</p> <p>E. Orzeszkowa, <i>Eli Makower</i>, Warszawa 1950.</p> <p><i>Z jednego strumienia</i>, red. i przedm. E. Orzeszkowa, Warszawa 1960.</p> <p>B. Prus, <i>Lalka</i>, Warszawa 1982.</p> <p>K. Szaniawski, <i>Szkapa ("Die Klatsche")</i>, przez S. Abramowicza, z oryg. napisanego w żargonie żydowskim przeł. i objaśnieniami opatrzył Klemens Junosza., Warszawa 1886.</p> <p>D. Vogel, <i>Akacje kwitną. Montaż</i>, postł. K. Szymaniak, Kraków 2006.</p> <p>Z. Ginczanka, <i>Wiersze zebrane</i>, Warszawa-Sejny 2014.</p> <p>Julian Tuwim, <i>My Żydzi polscy, Kwiaty polskie (fragm.)</i>, Warszawa 1993.</p> <p>H. Grynberg, <i>Żydowska wojna</i>, Warszawa 1965.</p> <p>H. Grynberg, <i>Zwycięstwo</i>, Poznań 1990</p> <p>I. Fink, <i>Skrawek czasu</i>, Londyn 1987.</p> <p>I. Fink, <i>Ślady</i>, Warszawa 1996.</p> <p>T. Konwicki, <i>Bohiń</i>, Warszawa 1988.</p> <p>W. Odojewski, <i>Zasypie wszystko, zawieje...</i>, Warszawa 2006.</p> <p>J. Pilch, <i>Trzeci dziennik Pilcha</i>, 13-20 VI 2017, „Polityka” 2017, nr 24, s. 92-94</p> <p>J. Pilch, <i>Autobiografia w sensie ścisłym, a nawet umownym</i>, postł. M. Stala, Kraków 2021.</p> <p>Jerzy Ficowski, <i>Gałązka z Drzewa Słońca. Baśnie cygańskie</i>, Sejny 1999.</p> <p>G. Herling-Grudziński, <i>Opowiadania zebrane</i>, t. 1-2, Warszawa 1999.</p>
Literatura uzupełniająca
<p>M. Adamczyk-Garbowska, <i>Odcienie tożsamości. Literatura żydowska jako zjawisko wielojęzyczne</i>, Lublin 2005.</p> <p>Golka M., <i>Imiona wielokulturowości</i>, Warszawa: Muza 2010.</p> <p><i>Literatura i wielość kultur</i>, red. E. M. Kur, B. Stelingowska, Siedlce 2019.</p> <p><i>Wielokulturowość: postulat i praktyka</i>, red. L. Drong, W. Kalaga, Katowice 2005.</p> <p><i>Swoi i obcy w literaturze i kulturze</i>, red. E. Rzewuska. Lublin 1997.</p> <p>Szymaniak K., <i>Być agentem wiecznej idei. Przemiany poglądów estetycznych Debory Vogel</i>, Kraków 2006.</p> <p><i>Odmienność w kulturze</i>, red. A. Rzepkowska, Toruń 2017.</p> <p>S. Uliasz, <i>O literaturze Kresów i pograniczu kultur. Rozprawy i szkice</i>, Rzeszów 2001.</p> <p>S. Uliasz, <i>Problem Kresów w literaturze polskiej 1918-2018 : znaczące perspektywy interpretacyjne</i>, „Tematy i Konteksty. Z archiwum polonisty”. 2018, nr 8, s. 17-42.</p> <p><i>Luter tkwi w szczegółach : dziś i jutro polskich ewangelików</i>, rozm. przepr. Artur Sporniak, „Tygodnik Powszechny” 2013, nr 4, s. 18-19.</p> <p>M. Szabłowska, <i>Kreacja bohatera żydowskiego w powieściach Elizy Orzeszkowej</i>, [w:] <i>Twórczość Elizy Orzeszkowej. Obrazy, kultury polskiej</i>, red. K. Stępnik, Lublin 2001, s. 195-206.</p> <p><i>Kresy w literaturze. Twórcy dwudziestowieczni</i>, red. E. Czaplejewski, E. Kasperski, Warszawa 1996.</p> <p><i>Wcielenia Jerzego Ficowskiego: według recenzji, szkiców i rozmów z lat 1956-2007</i>, red. P. Sommer, Pogranicze 2010.</p> <p>J. Wróbel, <i>Tematy Żydowskie w literaturze polskiej 1945- 1989</i>, Kraków 1995.</p> <p>I. Iwasiów, <i>Kresy w twórczości Włodzimierza Odojewskiego. Próba feministyczna</i>, Szczecin 1994.</p> <p>E. Szczepkowska, <i>Cykl podolski Włodzimierza Odojewskiego: postacie, krajobrazy, obszary pamięci</i>,</p>

Warszawa 2002.

D. Kozłńska-Donderi, *Obraz Włoch i motywy włoskie w prozie polskiej 1918 -1956*, Wrocław 2003.

Z. Kudelski, *Studia o Herlingu-Grudzińskim: twórczość, recepcja, biografia*, Lublin 1998.

A. Achtełik, *Wenecja Grudzińskiego*, „Język Artystyczny” 2001 z.11, s. 125-140.

M. Drapella, *Od Wisły do Granatowych Gór: wątki ewangeliczne w twórczości Jerzego Pilcha*, „Śląsk” 2007, nr 1, s. 38-41.

S. Gawliński, *Ewangelicy w prozie Jerzego Pilcha*, „Świat i słowo” 2005, nr 2, s. 309-324.

Z. Kopeć, *Motywy protestanckie w prozie Jerzego Pilcha*, „Poznańskie Studia Polonistyczne. Seria Literacka” 1996, t. 3, s. 183-192.